

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/711/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513224724
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1513224724.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Kataríny Javorčíkovej a JUDr. Branislava Krála v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik Bratislava, a. s., Olejkárska ul. č. 1, Bratislava, zast. JUDr. Vladimírom Kánom, AK ECKER-KÁN & Partners, Nám. M. Benku č. 9-C1, Bratislava, proti žalovanému: K. F., bytom O. N.. Č.. XX, L., o zaplatenie 50,50 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 14. júla 2014, č. k. 10C/201/2014-21, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia sumy 50,50 eur z titulu ceny cestovného lístka a úhrady za nepreukázanie sa cestovným lístkom. Žalovanému súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa zistil, že žalovaný dňa 01.06.2011 o 5:16 hod. cestoval dopravným prostriedkom žalobcu, linkou MHD č. 88 - autobusom a pri kontrole sa nepreukázal platným cestovným lístkom. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Jednoročná premlčacia doba na uplatnenie nárokov z prepravy v zmysle § 108 Obč. zák. začala plynúť dňa 02.06.2011 a uplynula dňom 01.06.2012. Žalobca podal žalobu na súd prvého stupňa až dňa 16.07.2013, teda oneskorene. Na premlčanie súd prvého stupňa prihliadol z úradnej povinnosti (ex off), keďže sa jedná o spotrebiteľský charakter zmluvy o preprave (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Odvolaním napadol výrok, ktorým bola zamietnutá žaloba v časti úhrady za nepreukázanie sa cestovným lístkom vo výške 50,- eur. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Podľa žalobcu sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu, čo mal potvrdiť napríklad Okresný súd Bratislava II v rozsudku zo dňa 12.04.2011 sp. zn. 10C/29/11, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že Prepravný poriadok MHD v Bratislave, Tarifa MHD v Bratislave a cestovné poriadky sú verejným návrhom žalobcu na uzavretie zmluvy o preprave osôb, pričom cestujúci má povinnosť pred nastúpením do MHD oboznámiť sa s podmienkami cestovania a na základe toho sa môže rozhodnúť, či služby žalobcu využije, alebo zvolí iný spôsob prepravy. Poukázal tiež na čl. 1 Prepravného poriadku. Žalobca

mal za to, že žalovaný nástupom do vozidla mestskej hromadnej dopravy s ním konkludentne a dobrovoľne uzavrel zmluvu o preprave osôb, a teda okamihom nástupu do dopravného prostriedku bol povinný dodržiavať prepravné a tarifné podmienky žalobcu. Keďže žalovaný sa dňa 01.06.2011 na linke MHD č. 88 na výzvu revízora nepreukázal platným cestovným lístkom alebo iným platným cestovným dokladom, v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v Bratislave mu vznikla povinnosť zaplatiť cestovné 0,50 eur a úhradu 50,- eur. Povinnosť žalovaného zaplatiť úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom podľa žalobcu vznikla v zmysle § 9 písm. b/, v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ a § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, a teda nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zák. Pretože zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka, podľa jeho názoru je namieste použiť § 101 Obč. zák., čo znamená, že pohľadávka vo výške 50,- eur sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe a v čase podania žaloby teda nebola premlčaná. Žalobca napokon v odvolaní poukázal na rozsudky odvolacieho súdu sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd v skutkovo totožných veciach vyhovel jeho odvolaniu.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal charakterom vzťahu medzi účastníkmi konania, keďže súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. z úradnej povinnosti aj bez návrhu prihliadol na premlčanie nároku žalobcu. Podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci ide o spotrebiteľský vzťah a zmluva o preprave uzatváraná medzi žalobcom ako dopravcom a cestujúcim je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Obč. zák. Ide totiž o zmluvu, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, pričom cestujúci nemá možnosť podstatným spôsobom, resp. žiadnym spôsobom ovplyvniť obsah dopravcom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Podľa Prepravného poriadku MHD v Bratislave je tento prepravný poriadok, Tarifa MHD a cestovné poriadky umiestnené na zástavkách verejným návrhom na uzavretie zmluvy o preprave osôb. Cestujúci sa však môže jedine rozhodnúť, či služby poskytované dopravcom využije a bude akceptovať ním stanovený Prepravný poriadok MHD v Bratislave, Tarify MHD a cestovné poriadky alebo služby dopravcu nevyužije, nemá však možnosť dohodnúť si individuálne podmienky, za akých tieto služby bude využívať, ani žiadnym spôsobom zasahovať do ich obsahu. V zmysle uvedeného je právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v prejednávanej veci právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý musí byť posudzovaný podľa ustanovení upravujúcich právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Žalobca (doprovca) má pritom v tomto vzťahu postavenie dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Obč. zák. a zároveň predávajúceho v zmysle § 2 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z. z., keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy o preprave koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ktorou okrem iného je aj pravidelná verejná cestná hromadná mestská doprava osôb. Žalovaný (cestujúci) vystupuje v postavení spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Obč. zák. a § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z.). Súd prvého stupňa tak v nadväznosti na túto skutočnosť postupoval správne, keď v danej veci v súlade s § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ex officio prihliadol na premlčanie nároku žalobcu a odvolacie námietky žalobcu v tomto smere nie sú dôvodné.

V zmysle § 108 Obč. zák. je na uplatnenie práva z prepravy stanovená jednoročná premlčacia doba. Toto zákonné ustanovenie platí pre všetky práva vzniknuté z osobnej a nákladnej prepravy (§ 760 až § 773 Obč. zák.), s výnimkou práva na náhradu škody v zmysle § 764 Obč. zák., pre premlčanie ktorého platí § 106 Obč. zák. V jednoročnej premlčacej dobe podľa § 108 Obč. zák. sa teda premlčuje nielen nárok dopravcu na cestové vyplývajúci z § 760 Obč. zák., ale aj jeho nárok na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v zmysle zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave. Tento nárok totiž taktiež patrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zák., hoci v ňom nie je výslovne uvedený. Zákon č. 168/1996 Z. z. bol verejnoprávnym predpisom, ktorý okrem iného upravoval aj vzťahy medzi cestujúcimi a dopravcom, teda občianskoprávne vzťahy. Keďže uvedený zákon otázku premlčania nároku dopravcu na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom (§ 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z.) osobitne neupravoval, je potrebné otázku premlčania tohto nároku posúdiť v zmysle § 853 ods. 1 Obč. zák. na základe analógie legis podľa tých ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom najbližšie. Takýmto ustanovením je práve § 108 Obč. zák., podľa ktorého správne

otázku premlčania nároku žalobcu posudzoval aj súd prvého stupňa. Zároveň zákon č. 168/1996 Z. z. neupravoval ani začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom. Preto je podľa názoru odvolacieho súdu namieste aplikácia ust. § 563 Obč. zák., v zmysle ktorého dlžník - cestujúci je povinný splatiť dlh prvého dňa potom, ako ho veriteľ - dopravca o plnenie požiadal. Týmto dňom teda nastáva splatnosť dlhu a zároveň je v tento deň možné prvýkrát uplatniť právo podaním žaloby na súd.

V prejednávanej veci žalovaný cestoval na linke MHD č. 88 v Bratislave dňa 01.06.2011. Jednoročná premlčacia doba na uplatnenie nároku žalobcu na súde tak začala plynúť dňa 2. 6. 2011 a jej koniec v súlade s § 122 ods. 2 prvá veta Obč. zák. pripadol na deň 1.6.2012 (piatok). Žalobca podal žalobu na súd prvého stupňa až dňa 16. 7. 2013, t. j. oneskorene, po uplynutí premlčacej doby v zmysle § 108 Obč. zák. Vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, súd prvého stupňa správne žalobcovi premlčané právo nepriznal aj bez uplatnenia námietky premlčania zo strany žalovaného (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z.).

Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalobcu, že pri cestovaní bez cestovného lístka je namieste použiť § 101 Obč. zák. o všeobecnej premlčacej dobe. Nárok na zaplatenie úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom totiž nemôže vzniknúť samostatne a oddelene len na základe zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Obidva nároky tak vznikajú súčasne a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia. U obidvoch nárokov sa preto dĺžka premlčacej doby riadi ust. § 108 Obč. zák., a teda je jednoročná.

Pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní poukazuje na rozsudky odvolacieho súdu sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd v skutkovo totožných veciach odvolaniu žalobcu vyhovel, odvolací súd uvádza, že tieto rozhodnutia nie sú právne záväzné pre rozhodovanie iných odvolacích senátov a nestotožňuje sa s právnym názorom v otázke premlčania prezentovaným v týchto rozhodnutiach. Zároveň odvolací súd dodáva, že práve z dôvodu rozdielneho právneho posúdenia skutkovo totožných vecí občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave vo vzťahu k otázke posúdenia premlčania nárokov zo zmluvy o preprave osôb v prostriedkoch MHD (cestovné a úhrada) prijalo zjednocujúce stanovisko, z ktorého odvolací súd v tomto rozhodnutí vychádzal.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bola zamietnutá žaloba o zaplatenie 50,- eur z titulu úhrady pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom, ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti cestovného 0,50 eur, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.